

## **Образложење**

### **I ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊА АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА ПЕРИОД ОД 2021. ДО 2022. ГОДИНЕ, ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ ПАМЕТНЕ СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ЗА ПЕРИОД ОД 2020. ДО 2027. ГОДИНЕ**

Чланом 38. став 1. Закона о планском систему („Службени гласник РС”, број 30/18), предвиђено је да документ јавних политика на републичком нивоу, усваја Влада, осим ако је другачије прописано посебним законом.

Стратегија паметне специјализације у Републици Србији за период од 2020. до 2027. године (у даљем тексту: Стратегија/4С) усвојена на седници Владе одржаној 27. фебруара 2020. године предвиђе, између осталог, да ће Министарство просвете, науке и технолошког развоја извештавати на годишњем нивоу о реализацији стратегије кроз праћење спровођења и координације јавних политика уз сарадњу са надлежним министарствима, надлежним органима и организацијама, као и да ће акционе планове спровођења и извештаје о реализацији активности стратегије израђивати Министарство просвете, науке и технолошког развоја у сарадњи са надлежним министарствима, надлежним органима и организацијама, привредом и факултетима.

Законом о министарствима („Службени гласник РС“, број 128/20), у члану 17. став 2. предвиђено је да Министарство просвете, науке и технолошког развоја обавља послове државне управе који се односе, између осталог, и на: систем, развој и унапређење научноистраживачке делатности у функцији научног, технолошког и привредног развоја; предлагање и реализацију политике и стратегије научног и технолошког развоја; утврђивање и реализацију програма научних, технолошких и развојних истраживања; предлагање и реализацију иновационе политике; предлагање и реализацију политике и програма у области вештачке интелигенције; подстицање технопредузетништва, трансфера знања и технологија у привреди; развој и унапређење иновационог система у Републици Србији; развој функционисања система научно-технолошких информација и програма развоја научно-технолошке инфраструктуре; као и друге послове одређене законом,

### **II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ, СТРУКТУРА И ПРИОРИТЕТИ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА ПЕРИОД ОД 2021. ДО 2022. ГОДИНЕ, ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ ПАМЕТНЕ СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ЗА ПЕРИОД ОД 2020. ДО 2027. ГОДИНЕ**

Непосредно након усвајања Стратегије, пандемијом - COVID-19 је знатно отежала и успорила процес израде Акционог плана за период од 2021. до 2022. године, за спровођење Стратегије паметне специјализације у Републици Србији за период од 2020. до 2027. године (у даљем тексту: Акциони план). У светлу новог изазова, представници Министарства просвете, науке и технолошког развоја - МПНТР одлучили су да искористе дужи процес израде Акционог плана да унесу све неопходне измене које ће омогућити свим актерима у приоритетним областима да што боље реагују на новонасталу реалност, тако да садржи све мере и активности које су неопходне за постизање општег и посебних циљева Стратегије.

Акциони план је сачињен за период од 2021. до 2022. године како би се омогућило да се уз непрекидан дијалог са свим заинтересованим странама и институцијама које имплементирају мере, уради правовремена ревизија циљева и идентификованих мера. Досадашњим приступом, Република Србија постала је пример добре праксе на Западном Балкану у погледу начина имплементације оквира паметне специјализације и циљ свих актера је да се реалним и свеобухватним Акционом планом настави истим путем.

Имајући у виду временски период који је протекао од усвајања Стратегије до финализације Акционог плана, Акциони план садржи извесна прилагођавања у односу на Пакет мера дефинисан у Стратегији, која су донекле одраз измењене перспективе у погледу развоја области науке и привреде које су у фокусу Стратегије након настанка пандемије, као и догађајима релевантним за испуњење циљева Стратегије који су се десили у међувремену.

Као резултат усаглашавања са препорукама и коментарима на текст Стратегије од стране Обједињеног истраживачког центра Европске Комисије, Акциони план садржи свеобухватнији сет мера и показатеља, што је подразумевало прилагођавање и унапређивање у односу на мере и показатеље који су садржани у Стратегији. Поред експертске подршке добијене од стране Обједињеног истраживачког центра Европске Комисије, циљеви, мере и показатељи Акционог плана су усаглашени и са релевантним институцијама у Републици Србији одговорним за праћење и контролу реализације Акционог плана.

Структура Акционог плана прати један општи циљ и пет посебних циљева утврђених у Стратегији који су у највећој мери остали непромењени, осим посебног циља 2, који је додатно употпуњен са намером да се укаже на то да ће будући развој привреде бити базиран и на иновацијама, поред претходно наглашених истраживања и развоја и сарадње међу учесницима четвороструког хеликса.

Мера која подразумева измену правилника о вредновању о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача је придодата у оквиру посебног циља 1, с обзиром на то да је закључено да ће спровођење измене правилника у значајној мери допринети изврности истраживања и усмеравању научних активности на приоритете Стратегије.

Мере у оквиру посебног циља 2 су додатно унапређене кроз реалокацију постојећих мера у оквиру других циљева или кроз дефинисање додатних, у сарадњи са релевантним министарствима задуженим за имплементацију Стратегије. Придодате су нове мере чија ће имплементација допринети већем улагању пословног сектора у И&Р као и интензивнијој употреби јавне истраживачке инфраструктуре од стране приватних субјеката у приоритетним областима. Поред тога, дефинисане су и додатне мере у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, а односе се на инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства (ИПАРД мера 3) и диверсификацију пољопривредних газдинстава и развоја пословања (ИПАРД мера 7).

Мере у оквиру посебних циљева 3 и 4 су додатно унапређене и допуњене. У оквиру циља 3, дефинисане су три нове мере којима се планира израда модела за праксе у компанијама у оквиру програма основних и виших нивоа студија, затим усвајање правилника о поступку пријаве и вредновања техничких решења и дефинисање правног оквира за поступак реализације индустријских доктората. Циљ 4 је поред мере која подразумева анализу административних поступака из угла релевантности за развој приоритетних области 4С, допуњен мерама којима се планира оптимизација и дигитализација идентификованих поступака у областима 4С и унапређење

Регистра административних поступака према потребама крајњих корисника, чиме је сет мера у оквиру овог циља додатно унапређен.

Циљ 5 је допуњен са три мере које ће значајно допринети већој интернационализацији привреде кроз укључивање у регионалне и глобалне ланце вредности. Додатне мере ће се спроводити у сарадњи са Министарством привреде, а подразумевају следеће: Идентификацију и подстицање извозно оријентисаних сектора индустрије виших фаза прераде; Програм подршке интернационализацији индустријским привредним субјектима и Програм подршке индустријским привредним субјектима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија. Ове мере су садржане и у Акционом плану стратегије индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године, што представља важан аспект повезивања и синергије две стратегије. Придодате мере ће значајно допринети реализацији Циља 5.

Показатељи ефеката на нивоу општег циља, затим показатељи исхода на нивоу посебних циљева и показатељи резултата на нивоу мера су знатно унапређени у односу на показатеље дефинисане у Стратегији. Нови показатељи одражавају резултат консултативног процеса који је обављен са консултантима и институцијама које су задужене за реализацију мера. Унапређен сет показатеља дефинисан у Акционом плану ће допринети квалитетном процесу праћења степена постизања општих и посебних циљева Стратегије.

Неколико мера предвиђених Стратегијом су у међувремену спроведене или је започето њихово спровођење, што је описано у одељку II 1 Акционог плана.

У Акционом плану су у наративу представљена следећа поглавља: Релевантни догађаји у периоду од доношења Стратегије до завршетка Акционог плана; Утицај кризе COVID-19 на даљу имплементацију Стратегије; Допринос Стратегије циљевима одрживог развоја; Оквир за праћење и вредновање; Анализа финансијских ефеката, са две табеле које се односе на Оквир за праћење спровођења мера и остварења циљева 4С на нивоу приоритетних области и Оквир за праћење показатеља резултата на нивоу приоритетних области, као и табеларни приказ Акционог плана.

У складу са закључком Одбора за јавне службе, у периоду од 30. децембра 2020. године до 20. јануара 2021. године спроведена је Јавна расправа о тексту Акционог плана, а у израђеном и објављеном Извештају о спроведеној јавној расправи <http://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2021/02/Izvestaj-o-sprovedenoj-Javnoj-raspravi-Predlog-Akcionog-plana-strategija-4S.pdf> су наведени основи за непосредно или одговарајуће прихватање достављених сугестија, а МПНТР ће у поступку прибављања мишљења по Пословнику Владе уважити, и у текст Предлога акционог плана инкорпорисати све образложене и основане сугестије, односно образложити околности због којих нису инкорпорисане у овај документ јавних политика.

### **III ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА**

За спровођење Акционог плана, средства ће бити обезбеђена у буџету Републике Србије за 2021. и 2022. годину, у складу са билансним могућностима и лимитима које утврди Министарство финансија за наредне године и одговарајуће разделе, као и из средстава реализатора у активностима како је садржано у овереним ПФЕ обрасцима који су

достављени Министарству финансија, а према потребама додатна средства обезбедиће се из донација, пројеката, међународне помоћи, као и из других извора. Сви органи, односно институције које су препознате као носиоци активности или партнери у спровођењу активности имају обавезу да писмено извештавају Министарство просвете, науке и технолошког развоја на годишњем нивоу о току реализације, односно о евентуалним проблемима са којима се суочавају у односу на извршење активности утврђених Акционим планом.